ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ԹԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ,
ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ
ԵՎ ԲԱՆԱՎՈՐ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

2012

ՀՏԴ 373.1 : 809.198.1:891.981.0
ԳՄԴ 74.2+81.2Հ+83.3 Հ
Հ 282

Կազմողներ՝ ՄԻՐՑԱ ՀԱԼԱՋՅԱՆ
ԱՇԽԵՆ ՋՐԲԱՇՅԱՆ
ՓԱՌԱՆՁԵՄ ՄԵՅԹԻԽԱՆՅԱՆ

Հ 282 Հայոց լեզվի և հայ գրականություն: Պետական ավարտական, միասնական և բանավոր քննությունների ուղեցույց:
Գնահատման և թեստավորման կենտրոն; կազմ.՝ Մ. Հալաջյան,Ա. Ջրբաշյան, Փ. Մեյթիխանյան.- Եր.:
Գնահատման և թեստավորման կենտրոն , 2012.-32 էջ:

ՀՏԴ 373.1 : 809.198.1:891.981.0
ԳՄԴ 74.2+81.2Հ+83.3 Հ

ISBN 978-9939-842-06-6

©Գնահատման և թեստավորման կենտրոն,2012

Երկու խոսք

2013 թ. պետական ավարտական և միասնական քննության թեստերում նախորդ տարիների թեստերի համեմատությամբ տեղի են ունեցել մի շարք փոփոխություններ: Մշակվել են նոր տիպի առաջադրանքներ, որոնք մինչ այժմ չեն եղել հայոց լեզվի և հայ գրականության թեստերում: Ըստ այդմ փոխվել է նաև թեստի կառուցվածքը: Ուղեցույցում ներկայացվում է թեստի նոր կառուցվածքը, տրվում են առաջադրանքների թեմատիկ, բովանդակային և կառուցվածքային տիպերի համամասնությունը, առաջադրանքներում ընդգրկվելիք ծրագրային նյութի շրջանակները, առաջադրանքների կառուցվածքային տիպերը, դրանց լուծման եղանակների և պատասխանների՝ ձևաթղթում լրացման կարգի բացատրությունները:

Գնահատման և թեստավորման կենտրոնը շնորհակալություն է հայտնում ՀՀ բուհերի հայոց լեզվի, հայ գրականության ամբիոններին, ԿԳՆ կրթության ազգային ինստիտուտին, շտեմարանի աշխատանքային խմբին, ուսուցիչներին և բոլոր անձանց՝ ուղեցույցի նախագծի վերաբերյալ հայտնած կարծիքների, ներկայացրած առաջարկությունների և դիտողությունների համար, որոնք հաշվի են առնվել ուղեցույցի ներկա տարբերակում:

ԹԵՍՏԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Քննական թեստը բաղկացած է **Ա** և **Բ** մակարդակներից և պարունակում է 75 առաջադրանք: Վերջինը (75-րդը) բաղկացած է 6 ենթաառաջադրանքներից. այս առաջադրանքից հնարավոր է վաստակել առավելագույնը 6 միավոր:

Թեստի ընդհանուր միավորը 80 է:

Ա մակարդակի առաջադրանքները վերաբերում են ավարտական քննությանը և միասնական քննության ավարտական մասին: Միասնական քննությունը պարունակում է **Ա** և **Բ** մակարդակները: **Ա** և **Բ** մակարդակներում ընդգրկված են թե՛ հայոց լեզվի, թե՛ հայ գրականության հարցեր, ընդ որում՝ երկու մակարդակներում ներկայացված են հայոց լեզվի բոլոր բաժինները: Թեստային առաջադրանքները ունեն հետևյալ 3 կառուցվածքային տիպերը՝ ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ, կարճ պատասխաններով առաջադրանքներ և պնդումների փունջ:

Ա մակարդակում ընտրովի պատասխանով առաջադրանքների քանակը 38 է, կարճ պատասխանով առաջադրանքների քանակը՝ 12:

Բ մակարդակում ընտրովի պատասխանով առաջադրանքների քանակը 18 է, կարճ պատասխանով առաջադրանքների քանակը՝ 6: Բ մակարդակում կա նոր տիպի ևս մեկ առաջադրանք՝ պնդումների փունջ, որը բաղկացած է 6 ենթաառաջադրանքից: Այսպիսով՝ առաջադրանքների և ենթաառաջադրանքների ընդհանուր քանակը 80 է:

Ստորև ներկայացված է թեմաների և առաջադրանքների կառուցվածքային տիպերի համամասնությունը:

Թեմաներ	Ընդհա-նուր քանակը	Կառուցվածքային տիպերը				
		Ա մակարդակ		**Բ** մակարդակ		
		ընտրովի	կարճ	ընտրովի	կարճ	պնդում-ների փունջ
Հնչյունաբանություն	14	8	2	3	1	1(6)
Բառագիտություն	10	4	2	3	1	
Ձևաբանություն	12	6	2	3	1	
Շարահյուսություն	11	5	2	4		
Կետադրություն	5	2	1	1	1	
Ոճաբանություն	2	1		1		
Շարադրանք (տեքստ)	2		1	1		
Ընդհանուր գիտելիքներ հայոց լեզվի մասին, բառարանագրություն	3	1	1		1	
Հայ գրականություն	15	11	1	2	1	
Ընդամենը	74	38	12	18	6	1(6)

Առաջադրանքների կառուցվածքային տեսակները

1. Ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ[1]

• *Կառուցվածքը:* Տրվում է պատասխանի չորս տարբերակ, որոնցից միայն մեկն է ճիշտ:

• *Ներկառուցվածքային տարատեսակները.*

ա. Պարզ տիպի: Ձևակերպվում է հարցը, և տրվում է պատասխանի չորս տարբերակ, որոնցից պետք է ընտրել ճիշտը:

Նմուշ: **Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *ե:***

1) վեր-լակ, պո-զիա, վայր-ջք, պատն-շ
2) երբևից-, ան-լանելի, միջօր-, նոր-կ
3) ան-րկբա, հն-աբան, բազմ-ռանգ, տի-զերք
4) առ-րես, շք-ոթ, ձյունագ-ս, մանր-

բ. Համապատասխանեցումով: Տրվում են լեզվական միավորների (բառեր, բառակապակցություններ, նախադասություններ և այլն) երկու շարքեր և այդ շարքերի միավորների համապատասխանեցումով կազմված պատասխանների տարբերակներ: Տրված շարքերում պետք է գտնել միավորների՝ իրար համապատասխանող զույգերը և ընտրել պատասխանների տարբերակներից այն, որում միավորների համապատասխանեցումը ճիշտ է:

Նմուշ: **Փակագծերում տրված բառերից մեկը տվյալ նախադասությանը համապատասխանում է, մյուսը՝ ոչ. ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ:**

ա. Տատս թոնրի կողքին էր շարել նոր թխած (1.ջնարակները, 2. նկանակները):
բ. Ժամանակն այդպես էլ չսպիացրեց նրա հոգում մնացած (1.խարամը, 2.խարանը):
գ. Օրակարգում ներկայացված ոչ մի հարցի վերաբերյալ (1.միացյալ, 2.միասնական) որոշում չկայացվեց:
դ. Որոշվեց հիվանդի վիրահատությունը կատարել (1.տեղային, 2. տեղական) անզգայացումով:

1) ա - 2, բ - 1, գ - 2, դ - 1
2) ա - 1, բ - 1, գ - 2, դ - 2
3) ա - 1, բ - 1, գ - 1, դ - 1
4) ա - 2, բ - 2, գ - 2, դ - 1

գ. Տրված նյութով: Տրվում է որևէ նյութ՝ բառաշարք, նախադասություն, տեքստ և այլն, ձևակերպվում է հարցը տվյալ նյութի վերաբերյալ, և տրվում են պատասխանի տարբերակները:

Նմուշ՝ **Ո՞ր բառը նախադասության մեջ կունենա փոխաբերական իմաստ:**

Գաճաճ մասրենու շառագունած մացառները զարդարել էին ժայռերի …… գագաթները:

1) ուռուցիկ
2) արևկող
3) մամռոտ
4) խոժոռ

• *Գնահատման չափանիշը:* Ճիշտ պատասխանի համար տրվում է մեկ միավոր, սխալ պատասխանի կամ պատասխանի բացակայության դեպքում միավոր չի տրվում:

• *Ձևաթղթում լրացման կարգը:* Տրված չորս վանդակներից նրանում, որը համապատասխանում է ընտրված տարբերակի համարին, դրվում է x նշանը, այսպես՝

	1
1	
2	
3	
4	X

2. Կարճ պատասխանով առաջադրանքներ

• *Կառուցվածքը:* Տրվում է որևէ նյութ՝ բառաշարք, նախադասություն, տեքստ և այլն, և տվյալ նյութի վերաբերյալ ձևակերպվում է պահանջը կամ հարցը, որի պատասխանը՝ մեկ թիվ կամ մի քանի թվեր, պետք է գրել ինքնուրույն:

• *Գնահատման չափանիշը:* Ճիշտ և լիարժեք պատասխանի համար տրվում է մեկ միավոր, սխալ կամ թերի պատասխանի կամ պատասխանի բացակայության դեպքում միավոր չի տրվում:

• *Ներկառուցվածքային տարատեսակները:*

[1] Ընտրովի պատասխանով այն առաջադրանքները, որոնցում պահանջվում է միավորների հաշվում, մեկ թեստում չեն կարող լինել չորսից ավելին:

ա. Միավորների հաշվում: Անհրաժեշտ է հաշվել և գրել պահանջին համապատասխանող միավորների թիվը: Տրվող միավորների քանակը կարող է լինել 8-12:

• *Ձևաթղթում լրացման կարգը:*

Պատասխանը կարող է լինել միանիշ կամ երկնիշ թիվ: Տրված վանդակներից յուրաքանչյուրում պետք է գրել մեկ թվանշան:

• *Նմուշ 1:* ***Տեսնել*** **անկանոն բայը խոնարհման համակարգի քանի՞ ձևում է անկանոնություն դրսևորում:**

39	1		

Նմուշ 2: **Բառակապակցություններից քանի՞սն են դարձվածք:**

Ձեռքը բռնել, մարդ դարձնել, ձեռքը պինդ, տեղը դնել, սիրտը կախ, միտը պահել, ոտքերն ընկնել, ձեռնոց նետել, կրակ կտրել, թակարդն ընկնել, ջուրը գցել, սառույցը շարժվել:

39	1	2

բ. Վերադասավորումով: Անհրաժեշտ է վերադասավորել միավորների համարները՝ ըստ պահանջի: Միավորների քանակը կարող է լինել 4-6:

• *Ձևաթղթում լրացման կարգը:*

Պատասխանը թվերի շարք է, որում թվերի հերթականության պահպանումը պարտադիր է: Տրված վանդակներից յուրաքանչյուրում պետք է գրել մեկ թվանշան:

• *Նմուշ:* **Տրված են չափածո ստեղծագործությունների վերնագրեր: Դասավորել դրանք նշող թվերն ըստ ստեղծագործությունների տողերի քանակի՝ աճման կարգով:**

1. *Վ. Տերյան. «Տխրություն», 2 Հ. Թումանյան. «Հայոց լեռներում»., 3. Ե. Չարենց. «Վահագն», 4. Հ. Շիրազ. «Բիբլիական»*

45	1	3	2	4		

գ. Համարների նշումով: Անհրաժեշտ է ընտրել և գրել պահանջին համապատասխանող միավորների համարները: Տրվող միավորների քանակը չի կարող գերազանցել 9-ը: Պահանջին համապատասխանող միավորների քանակը կարող է լինել 0-6:

• *Ձևաթղթում լրացման կարգը:*

Պատասխանը կարող է լինել մեկ թիվ, մի քանի թիվ՝ առավելագույնը 6, կամ ոչ մի թիվ: Վերջին դեպքի համար նախատեսված է ***0*** վանդակը: Թվերի հերթականության պահպանումը պարտադիր չէ: Տրված վանդակներից յուրաքանչյուրում պետք է գրել մեկ թվանշան: Եթե տրված միավորներից ոչ մեկը պահանջին չի համապատասխանում, ապա պետք է ***0*** վանդակում դնել X նշանը:

• *Նմուշ 1:* **Նշել այն բառերի համարները, որոնցում ածանցի հնչյունափոխություն կա.**

1. *թռչնաբուծարան, 2. փորագրություն, 3. աներևութանալ, 4. կցակառույց, 5. վարչարարություն, 6. նախադրություն, 7. միջնաբերդ, 8. բուժօգնություն, 9. փախստական:*

46	1	3	5	7	9		0	

Նմուշ 2. **Նշել այն բառերի համարները, որոնցում ուղղագրական սխալ կա.**

1. *ամպիռվանի, 2. անբերրի, 3. թամբ, 4. զամբյուղ, 5. Ամբերդ, 6. ամբարիշտ, 7. անբարյացակամ, 8. բանբեր, 9. անբասիր:*

46							0	X

3. Պնդումների փունջ

• *Կառուցվածքը:* Որևէ թեմայի (լեզվական իրողություն) շուրջ տրվում են 6 պնդումներ, որոնցից յուրաքանչյուրին հնարավոր է տալ երեք տիպի պատասխան՝ *Ճիշտ է, Սխալ է* կամ *Չգիտեմ:* Այս առաջադրանքից հնարավոր է վաստակել առավելագույնը 6 միավոր:

• *Գնահատման չափանիշը:* Յուրաքանչյուր պնդման դիմաց ճիշտ նշված *Ճիշտ է* կամ *Սխալ է* պատասխանի համար տրվում է մեկական միավոր: *Չգիտեմ* պատասխանի համար միավոր չի տրվում: Յուրաքանչյուր սխալ նշված *Ճիշտ է* կամ *Սխալ է* պատասխանի համար առաջադրանքին տրվելիք միավորներից հանվում է մեկական միավոր: Եթե տրվող և հանվող միավորների քանակը հավասար է, կամ հանվող միավորների թիվը գերազանցում է տրվող միավորների թիվը, ապա առաջադրանքի պատասխանը գնահատվում է 0: Այլ առաջադրանքներից վաստակած միավորներից որևէ միավոր չի հանվում:

• *Ձևաթղթում լրացման կարգը:* Տվյալ պնդման դիմացի երեք վանդակներից որևէ մեկում պետք է դնել x նշանը:

• *Նմուշ:* **Տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:**

1. Դերբայները չունեն ոչ մի քերականական կարգ:
2. Հայերենի դերբայները հինգն են:
3. Հարակատար դերբայը ունի ***ած*** վերջավորություն:
4. Ոչ բոլոր դեպքերում է բայական արմատով և ***ած***–ով կազմված բառը հարակատար դերբայ:
5. Հարակատար դերբայը գոյականաբար գործածվելիս կարող է հոլովվել, հոդ ստանալ և հոգնակի կազմել:
6. *<u>Ծառահատված</u> տարածք* բառակապակցության մեջ ընդգծված բառը հարակատար դերբայ չէ:

75

	Ճիշտ է	Սխալ է	Չգիտեմ
1		x	
2		x	
3	x		
4	x		
5	x		
6		x	

Պատասխանների ձևաթուղթը

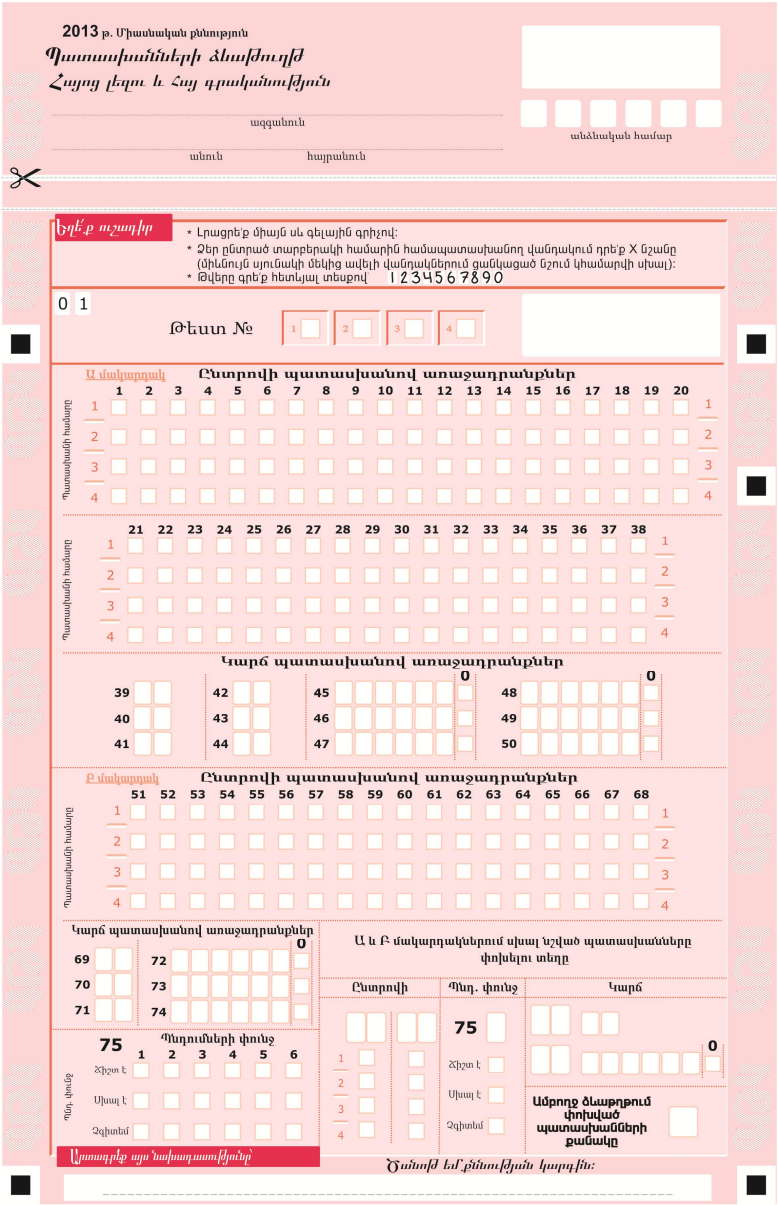

2013 թ. Միասնական քննություն

Պատասխանների ձևաթուղթ

Հայոց լեզու և հայ գրականություն

ազգանուն

անուն հայրանուն

անձնական համար

Նշե՛ք ուշադիր

* Լրացրե՛ք միայն սև գելային գրիչով:
* Ձեր ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դրե՛ք X նշանը (միևնույն սյուռակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ):
* Թվերը գրե՛ք հետևյալ տեսքով՝ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

0 1

Թեստ № 1 2 3 4

Ա մակարդակ Ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ

Պատասխանի հանարը

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38

Կարճ պատասխանով առաջադրանքներ

39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50

Բ մակարդակ Ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ

51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68

Կարճ պատասխանով առաջադրանքներ

69 70 71 72 73 74

75 Պնդումների փունջ

1 2 3 4 5 6

Պնդ. փունջ

Ճիշտ է

Սխալ է

Չգիտեմ

Ուսումնասիրեք այս նախադասությունը՝

Ա և Բ մակարդակներում սխալ նշված պատասխանները փոխելու տեղը

Ընտրովի

Պնդ. փունջ

Կարճ

Ամբողջ ձևաթղթում փոխված պատասխանների քանակը

Ցանկալի եմ քննության կարգին:

ԹԵՍՏԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎՈՂ ՆՅՈՒԹԸ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ

Թեստային առաջադրանքները կազմվում են հիմնական դպրոցի «Մայրենի» 5-րդ, 6-րդ, «Հայոց լեզու» 7-րդ, 8-րդ, 9-րդ և ավագ դպրոցի բնագիտամաթեմատիկական և ընդհանուր հոսքերի 10-րդ, 11-րդ, 12-րդ դասարանների դասագրքերում ամփոփված ծրագրային նյութի հիման վրա:

ՀՆՉՅՈՒՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ուղղագրություն և ուղղախոսություն

Ձայնավորների արտասանություն և ուղղագրություն
Բաղաձայնների ուղղագրություն
Բաղաձայնների տեսակները*[2]
Երկհնչյունների ուղղագրություն
Կրկնակ բաղաձայնների, **և** - ի, **յ** ձայնակապի ուղղագրություն
Մեծատառով գրություն
Բառերի բաղադրիչների՝ գծիկով, անջատ կամ միասին գրություն

2. Բառերի այբբենական դասավորություն, տառերի թվային արժեք

3. Հնչյունափոխություն

Վանկ, շեշտ
Ձայնավորների և երկհնչյունների հնչյունափոխություն

ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

1. Իմաստաբանություն

Բառ, բառիմաստ, բազմիմաստություն
Բառի փոխաբերական իմաստ
Դարձվածքներ
Հոմանիշներ
Հականիշներ
Համանուններ
Հարանուններ

2. Բառակազմություն

Արմատ և ածանց, նախածանցներ և վերջածանցներ
Բառերի տեսակներն ըստ կազմության. պարզ, բարդ, ածանցավոր, բարդածանցավոր բառեր
Կրկնավոր, հարադրական, հոդակապով և անհոդակապ բարդություններ
Հապավումներ. տեսակները

3. Բառապաշար

Բառապաշարի շերտեր. հնաբանություններ, օտարաբանություններ, փոխառություններ

4. Բառագործածություն

ՁԵՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմք և վերջավորություն, ձևույթներ

[2] Աստղանիշով տրված թեմաները վերաբերում են միայն բանավոր քննությանը:

Խոսքի մասեր

Գոյական. հատուկ և հասարակ գոյականներ, բաղադրյալ հատուկ անունների ուղղագրությունը, անձնանիշ և իրանիշ գոյականներ, գոյականի որոշյալ և անորոշ առումներ, գոյականի թիվը, հոգնակիի կազմությունը. անեզական և անհոգնական, հավաքական գոյականներ, գոյականի հոլովումները՝ ներքին, արտաքին, այլածև, գոյականի հոլովները

Ածական. տեսակները՝ որակական և հարաբերական. որակական ածականների համեմատության աստիճանները

Թվական. տեսակները՝ քանակական, դասական, բաշխական, կոտորակային. թվականների ուղղագրությունը

Դերանուն. տեսակները՝ անձնական, ցուցական, փոխադարձ, հարցական, հարաբերական, որոշյալ, անորոշ, ժխտական. հոդեր

Բայ. բայի կազմությունը. բայածանցներ, բայի սեռը, դերբայներ (անկախ դերբայներ) և ձևաբայեր (կախյալ դերբայներ) խոնարհման տեսակները (*ա*, *է*), դիմավոր ձևեր (դեմք, թիվ, ժամանակ, եղանակ), բայի խոնարհումը՝ դրական և ժխտական, բայի խոնարհման հարացույցը (պարզ և բաղադրյալ ժամանակաձևեր), անկանոն և պակասավոր բայեր

Մակբայ. տեսակները՝ տեղի, ժամանակի, ձևի, չափ ու քանակի. ընդհանրական մակբայներ

Կապ. նախադրություններ, հետադրություններ. կապերի հոլովառությունը

Շաղկապ. տեսակները՝ համադասական և ստորադասական, մենադիր, կրկնադիր և զուգադիր

Ձայնարկություն. տեսակները՝ զգացական, կոչական, նմանաձայնական

Վերաբերական

Քերականական ճիշտ և սխալ ձևեր

Ձևաբանական վերլուծություն

ՇԱՐԱՀՅՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆ
Բառակապակցություն

Կապակցության միջոցներ և եղանակներ. շարադասություն, խնդրառություն, համաձայնություն

Նախադասություն

Նախադասության տեսակներն ըստ նպատակադրման (ըստ երանգի)

Նախադասության կառուցվածքային տեսակները՝ երկկազմ և միակազմ, համառոտ և ընդարձակ, թերի և լիակազմ

Նախադասության անդամներ

Ենթակա. արտահայտությունը

Ստորոգյալ. տեսակները՝ պարզ և բաղադրյալ

Ենթակայի և ստորոգյալի համաձայնությունը

Գոյականական անդամի լրացումներ

Որոշիչ. արտահայտությունը

Հատկացուցիչ. արտահայտությունը

Բացահայտիչ. տեսակները՝ բուն, մասնական և մասնավորող պարագայական

Բայական անդամի լրացումներ

Խնդիրներ. տեսակները՝ ուղիղ, ներգործող, անջատման, հանգման, միջոցի, վերաբերության

Պարագաներ. տեսակները՝ տեղի, ժամանակի, ձևի, չափ ու քանակի, պատճառի, պայմանի, նպատակի, հիմունքի և զիջման

Բազմակի անդամներ

Դերբայական դարձված

Նախադասության շարահյուսական վերլուծություն

Բարդ նախադասության տեսակները՝ համադասական և ստորադասական. բարդ ստորադասական նախադասությունների ենթատեսակները*

Գերադաս և ստորադաս նախադասությունների կապակցում (շաղկապներ և հարաբերական դերանուններ)

Ստորադաս նախադասության բնույթը (պաշտոնը)

Բարդ նախադասության գծապատկեր

Պարզ (դերբայական դարձվածով) և բարդ նախադասությունների փոխակերպում

Ուղղակի և անուղղակի խոսքի փոխակերպում

Կետադրություն

ՈՃԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ՝ մակդիր, համեմատություն, անձնավորում, փոխաբերություն, չափազանցություն, բաղաձայնույթ, շրջադասություն, հակադրություն

Գործառական ոճեր՝ առօրյա-խոսակցական, գիտական, վարչական, գեղարվեստական, հրապարակախոսական

ՇԱՐԱԴՐԱՆՔ (տեքստ)

Պարբերությունների կամ նախադասությունների դասավորում՝ ըստ տրամաբանական և քերականական հաջորդականության

Շարադրանքին (տեքստին) իմաստով հակասող (չհակասող), իմաստից բխող (չբխող) նախադասության հայտնաբերում

ԲԱՌԱՐԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բառարանների տեսակները և նրանց կազմության սկզբունքները

Հայ խոշոր բառարանագիրներ և նրանց աշխատությունները . Մ. Սեբաստացի, Հր. Աճառյան, Ստ. Մալխասյանց, Հովհ. Բարսեղյան, Էդ. Աղայան, Ա. Սուքիասյան, Ս. Գալստյան, Ար. Ղարիբյան

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ՄԱՍԻՆ

Հայերենի զարգացման փուլերը, արևելահայերենի և արևմտահայերենի բառապաշարային և քերականական տարբերությունները

Լեզուների ցեղակցությունը

Հայ և օտարազգի հայագետներ

Լեզվական որոշ իրողությունների վերաբերյալ առկա մասնագիտական տարակարծությունների պատճառով թեստային առաջադրանքներում չեն ընդգրկվի՝

Ուղղագրությունից և ուղղախոսությունից՝

1. ուղղագրական զուգաձևությունները
2. բաղաձայնների և երկհնչյունների արտասանությունը
3. օտար ծագմամբ հասարակ և հատուկ անունների շեշտադրությունը

Բառագիտությունից՝

1. մենիմաստ և բազմիմաստ բառերի տարբերակումը
2. նույնարմատ և համահունչ համանունները
3. խոսակցական, հազվադեպ գործածվող, հնացած, դիպվածային, կեղծ գրական բառերը, հասարակաբանությունները
4. քարացած ածանցները
5. հարադրական բարդությունների տարբերակումը բառակապակցություններից
6. իսկական և կցական բարդությունների տարբերակումը
7. համառոտագրությունը
8.

Ձևաբանությունից՝

1. սեռական հոլովը տրականից (բացի դերանվանական հոլովումից) և հայցականը ուղղականից և տրականից տարբերակելը
2. որակական և հարաբերական ածականների տարբերակումը
3. ժամանակաձևերի ոճական կիրառությունները
4. արգելական հրամայականի զուգաձևությունները
5. երկրորդական բաղադրյալ ժամանակաձևերը
6. վերաբերականների այն տեսակները, որոնք արտահայտում են ցուցադրում, հորդոր, խնդրանք, ափսոսանք, ուրախություն

Շարահյուսությունից՝

1. ըղձական նախադասությունը
2. հրամայական նախադասության արտահայտության ձևերը՝ բացի հրամայական եղանակով կազմվածներից և անդեմ նախադասություններից
3. հավաստիական հարցական և հորդորական հարցական նախադասությունները
4. առդրությունը
5. համասեռ և տարասեռ որոշիչների ճանաչումը, դրանց տարբերակումը և կետադրումը
6. սեռականով որոշչի և դերանվան որոշչի իմացությունը
7. բազմակի ստորոգյալը և միավորյալ նախադասությունը
8. մասնական ուղիղ խնդիրը
9. վերաբերականների տրոհումը՝ բացի հանրահայտ և ակնհայտ դեպքերից
10. համադասական նախադասության տեսակները
11. կետադրական զուգաձևությունները

Ոճագիտությունից ու տեքստաբանությունից՝

1. իրադրական, անհատական և հեղինակային ոճերը
2. գործառական ոճերի ենթատեսակները
3. շարադրանքի (տեքստի) տեսակները և կառուցվածքը
4. տեղեկատվական ժանրերը
5. գործնական գրությունները
6. լրատվական ժանրերը

Հայոց լեզվի մասին ընդհանուր գիտելիքից՝

1. գրաբարի, միջին հայերենի, բարբառների քերականական առանձնահատկությունները
2. աշխարհաբարի ենթաշրջանները

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջադրանքները ներառում են հայ գրականության այն նյութերը, որոնցով ուսումնառություն են անցել 2013 թ. շրջանավարտները, և ավագ դպրոցի դասագրքերի այն նյութերը, որոնք ներկայացված են բոլոր հոսքերի դասագրքերում, ինչպես նաև 7-9-րդ դասարաններում ուսումնասիրված այն ստեղծագործությունները, որոնք նշված են պարտադիր ընթերցանության ցանկում:

Շրջանավարտը կամ դիմորդը պարտավոր է ոչ միայն յուրացնել դպրոցական դասագիրքը, այլև կարդալ հանձնարարվող գեղարվեստական գրականությունը և անգիր սովորել այն բանաստեղծություններն ու հատվածները, որոնք նախատեսվում են ուղեցույցում զետեղված ցանկով:

Շատ կարևոր է հայ գրականությունից քննական թեստերում ընդգրկվող նյութի սահմանների որոշարկման խնդիրը: Ավագ դպրոցի հումանիտար և ընդհանուր, բնագիտամաթեմատիկական հոսքերի դասագրքերը գրողների և նրանց ստեղծագործությունների ընդգրկման առումներով ունեն զգալի տարբերություններ: Նկատի ունենալով այս հանգամանքը՝ թեստերում կարող են ընդգրկվել միայն այն գրողները և այն ստեղծագործությունները, որոնք ընդհանուր են ավագ դպրոցի բոլոր հոսքերի դասագրքերում: Մյուս կողմից, քանի որ հայ գրականության հետ ծանոթությունը սկսվում է ոչ թե ավագ դպրոցից, այլ ավելի վաղ, մի շարք հեղինակներ և առանցքային ստեղծագործություններ ներառված են 7-9-րդ դասարանների հայ գրականության ծրագրերից, ինչպես՝ Հովհ. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը», Նար-Դոսի «Ես և նա»-ն, Ա. Բակունցի «Սպիտակ ձին» և մի շարք այլ նշանավոր երկեր: Այդ պատճառով նպատակահարմար է գտնվել առաջադրանքներում ընտրողաբար ներառել նաև հիմնական դպրոցի 7-9-րդ դասարանների՝ հայ գրականության դասագրքերի նյութերից, ինչպես նաև ավագ դպրոցի միայն մեկ հոսքի դասագրքում ներառված, սակայն հայ գրականության դասական բարձրարժեք նմուշներ համարվող որոշ ստեղծագործություններ:

Ուղեցույցում նշված՝ պարտադիր ընթերցանության և անգիր հանձնարարվող ստեղծագործությունների վերաբերյալ կարող են տրվել թեմատիկ-բովանդակային տարաբնույթ հարցեր: «Ընդհանուր իմացության համար» այնուակում նշված ստեղծագործությունների վերաբերյալ կարող են տրվել միայն ընդհանուր, ճանաչողական բնույթի հարցեր: Այսպես՝ դիմորդը պարտավոր է իմանալ, որ «Վարք Մաշտոցի» երկը հեղինակել է V դարի պատմիչ Կորյունը, որ այն պատկանում է վարքագրության ժանրին և ներկայացնում է Մաշտոցի կյանքի կարևորագույն դրվագները: Սակայն այդ երկի կառուցվածքի իմացություն կամ որևէ հատվածի ճանաչում նրանից չի կարող պահանջվել: Կամ՝ նույն կերպ նա պարտավոր է պատասխանել այն հարցին, թե ով է գրել «Հառաչանքը», ինչ ժանրի ստեղծագործություն է, սակայն այդ երկից թեմատիկ-բովանդակային հարցեր չեն կարող առաջադրվել:

Դասագրքերում սոսկ թվարկված, սակայն ուղեցույցում չնշված ստեղծագործությունների վերաբերյալ հարցեր չեն կարող տրվել:

Դասագրքերում առկա «Նորագույն շրջանի հայ գրականություն», «Սփյուռքահայ գրականություն», «Օտարագիր հայ գրողներ» բաժինների վերաբերյալ կարող են տրվել միայն հետևյալ տիպի հարցեր՝ գրողի ճանաչում, նրա ժամանակաշրջանի և ստեղծագործական միջավայրի իմացություն:

Հայ գրականության նյութի իմացությունը ստուգվում է հետևյալ շրջանակներում՝

1. հայ գրականության հիմնական շրջափուլերի, արևելահայ և արևմտահայ հատվածների և դրանց առանձնահատկությունների իմացություն, գրողի ապրած ժամանակաշրջանի ճանաչում,
2. հայ մշակույթի և գրականության նշանավոր իրադարձությունների, կրթօջախների, պարբերականների կատարած դերի, հիմնադրման տարեթվերի իմացություն,
3. գրողների կենսագրական կարևորագույն տվյալների, ծննդյան և մահվան թվականների իմացություն, կեղծանվամբ հայտնի հեղինակների իսկական անուն-ազգանունների ճանաչում, գրողների ծավալած գրական-հասարակական գործունեության իմացություն,[3]
4. գրողի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագրի իմացություն, կարևորագույն երկերի, ժողովածուների, հոդվածների վերնագրերի, դրանց ընդհանուր բովանդակության, ինչպես նաև ստեղծման տարեթվերի (երբեմն՝ ժամանակաշրջանի), սկզբնաղբյուրների, ստեղծման շարժառիթների իմացություն, թեմատիկ, ժանրային և կառուցվածքային բնորոշում,
5. ստեղծագործությունների գլխավոր հերոսների անունների, նրանց բնութագրական հատկանիշների, այլ հերոսների հետ ունեցած առնչությունների, միջավայրի իմացություն,
6. գրական երկի սյուժեի, նրա կարևորագույն դրվագների իմացություն, ստեղծագործության որևէ առանցքային հատվածի, բնութագրական որևէ խոսքի (հերոսների կամ հեղինակի) ճանաչում,
7. տարբեր ստեղծագործությունների առնչությունների իմացություն,
8. հեղինակի կամ նրա ստեղծագործության վերաբերյալ որևէ նշանավոր ասույթի, բնութագրական խոսքի ճանաչում,
9. անգիր հանձնարարվող նյութի իմացություն (տողերի դասավորություն, բաց թողնված որևէ բառի կամ տողի տեղադրում, բանաստեղծության տողերի կամ տների քանակի իմացություն),
10. գրական ուղղությունների, դրանց հիմնական առանձնահատկությունների իմացություն, գրողի դավանած գրական ուղղության ճանաչում,
11. գրական տեսակների (ժանրերի), չափածոյի տաղաչափական կառուցվածքի, բանաստեղծական կայուն ձևերի (հայրեն, սոնետ, տրիոլետ, գազել, քառյակ և այլն) ճանաչում, դրանց տարբերիչ գծերի իմացություն:

[3] Հատկապես կարևորվում է այն գրողների կենսագրական տվյալների իմացությունը, որոնք առավել նշանակալի դեր են կատարել հայ գրականության պատմության մեջ (օրինակ՝ Գրիգոր Նարեկացի, Խ. Աբովյան, Մ. Նալբանդյան, Հովհ. Թումանյան, Ավ. Իսահակյան, Վ. Տերյան, Ե. Չարենց և այլք): Նշված գրողների ոչ միայն ծննդյան և մահվան տարեթվերի, այլև կյանքի նշանակալի դրվագների իմացությունը կարևոր է հայ գրական-գեղարվեստական գործընթացի առավել ճիշտ և ամբողջական ընկալման համար:

ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐ ԵՎ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐ	ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
	ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ	ԱՆԳԻՐ ԻՄԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԻՄԱՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ
Մովսես Խորենացի	1. «Հայոց պատմություն»-ից Հայկի և Բելի, Արա Գեղեցիկի և Շամիրամի, Վահագնի, Տիգրանի և Աժդահակի, Արտաշեսի և Արտավազդի մասին 2. «Ողբ» 3. Գիրք երրորդ, գլուխ ԽԷ. «Երանելի Մեսրոպի մասին», գլուխ ԾԲ. «Դանիելյան նշանագրերի մասին», գլուխ ԾԳ. «Մեսրոպյան նշանագրերի մասին, որ տրվեցին երկնային շնորհով»	1. «Թէպէտ և եմք ածու փոքր ……» բառերից մինչև «և արժանի գրոց յիշատակի» բառերը (գրաբար) 2. «Վահագնի ծնունդը» (գրաբար) 3. «Քեզ ասեմ, այր քաջ Արտաշես ……» (գրաբար) 4. «Հեծաւ արի արքայն……» (գրաբար)	
Կորյուն			«Վարք Մաշտոցի»
Ագաթանգեղոս			« Հայոց պատմություն»
Փավստոս Բուզանդ			« Հայոց պատմություն»
Եղիշե			«Վարդանի և հայոց պատերազմի մասին»
Ղազար Փարպեցի			«Հայոց պատմություն»

«Սասնա ծռեր»-ի համահավաք բնագիրը՝ «Սասունցի Դավիթ» խորագրով			
Գրիգոր Նարեկացի	1. «Տաղ Վարդավառի» 2. «Մեղեդի ծննդյան» 3. «Մատյան ողբերգության», բան Գ., հատված Բ («Նորակերտ մատյանն այս ողբերգության…» տողից մինչև «Հանապազ մեծիդ բարեգթության դիմելու համար» տողը), բան Ժէ, հատված Ա («Աղաչում եմ քեզ՝ բոլոր չարաչար ու տաժանելի…» տողից մինչև «Մեծդ փոքրիս հետ, լույսդ՝ խավարիս…»)	1. «Տաղ Վարդավառի» 2. «Մեղեդի ծննդյան» (հումանիտար հոսքի դասագրքում ընդգրկված գրաբար հատվածները)	
Մխիթար Գոշ	1. «Արջ և մրջյուն» 2. «Բամբակենին և Սոսին» 3. «Աստղերը և Լուսինը» 4. «Ոսկին և Ցորենը»		«Դատաստանագիրք»
Վարդան Այգեկցի	1. «Իմաստուն զինվոր» 2. «Իշխան և այրի կին» 3. «Եզը և ձին»		
Ֆրիկ	1. «Գանգատ» 2. «Բան պիտանի»	Հատված «Գանգատ»-ից («Մէկն ի պապանց պարոնորդի» տողից մինչև «Մէկին հալալն կորուսի» տողը)	
Նահապետ Քուչակ	1. «Եկին ու խապար բերին» 2. «Փողոցովդ ի վար կուգի» 3. «Երեկ ցորեկով բարով» 4. «Աղուո՛ր, քեզ բան մի կասեմ» 5. «Ժամ-ժամ զիմ ղարիպութինս» 6. «Կելնեմ, կուգամ, մանկտի՛ք» 7. «Ես շեֆթալուի մորճ մ’էի»	1. «Ես աչք ու դու լոյս, հոգի՛» 2. «Քանի՞ ու քանի՞ ասեմ, զիմ եարին…» 3. «Երբ սէրն ի յաշխարհ եկաւ»	

Սայաթ-Նովա	1. «Դուն էն գլխեն իմաստուն իս» 2. «Աշխարումս ախ չիմ քաշի» 3. «Թամամ աշխար պտուտ էկա» 4. «Աշխարս մե փանջարա է»		
Խ. Աբովյան	«Վերք Հայաստանի». «Հառաջաբանը», առաջին և երրորդ գլուխները		1. «Հազարփեշեն» 2. «Աղասու խաղը» 3. «Պարապ վախտի խաղալիք» 4. «Առաջին սերը» 5. «Թուրքի աղջիկը» 6. «Նախաշավիղ կրթության»
Մ. Նալբանդյան	1. «Իտալացի աղջկա երգը» 2. «Մանկության օրեր»	1. «Ազատություն» 2. «Իտալացի աղջկա երգը» (առաջին 8 քառատողը)	1. «Ապոլլոնին» 2. «Վազող ջրին» 3. «Երկու տող» 4. «Երկրագործությունը որպես ուղիղ ճանապարհ» 5. «Կրիտիկա»
Պ. Դուրյան	1. «Սիրել» 2. «Տրտունջք»	1. «Լճակ» 2. «Իմ ցավը»	
Ռաֆֆի	«Սամվել»		1. «Խենթը» 2. «Կայծեր» 3. «Ջալալեդդին» 4. «Դավիթ-Բեկ» 5. «Ոսկի աքաղաղ»
Հ. Պարոնյան	«Մեծապատիվ մուրացկանները»		1. «Քաղաքավարության վնասները» 2. «Պտույտ մը Պոլսո թաղերուն մեջ» 3. «Ազգային ջոջեր» 4. «Հոսհոսի ձեռատետրը» («Իմ ձեռատետրը») 5. «Ծիծաղ» 6. «Պաղտասար աղբար»

Մուրացան	«Գևորգ Մարզպետունի»		1. «Խորհրդավոր միանձնուհի» 2. «Նոյի ագռավը» 3. «Առաքյալը» 4. «Ռուզան»
Շիրվանզադե	1. «Քառս» 2. «Պատվի համար» 3. «Արտիստը»		1. «Նամուս» 2. «Չար ոգի» («Ցավագարը»)
Նար-Դոս	1. «Ես և նա» 2. «Նեղ օրերից մեկը»		1. «Մեր թաղը» պատմվածաշարը*[4] 2. «Սպանված աղավնին»
Գ. Զոհրապ	1. «Այինկա» 2. «Զաբուղոն» 3. «Փոստալ» 4. «Այրին» 5. «Ճիտին պարտքը»		«Երջանիկ մահը»*
Հ. Թումանյան	1. «Հայրենիքիս հետ» 2. «Անուշ» 3. «Թմկաբերդի առումը» 4. «Փարվանա» 5. «Գելը» 6. «Գիքորը» 7. «Քաջ Նազար»	1. «Անուշ» (նախերգանք) 2. «Թմկաբերդի առումը» (նախերգանք) 3. «Փարվանա» («Էսպես անցան շատ տարիներ….» տողից մինչև վերջ) 4. «Հայոց լեռներում» 5. քառյակներից՝	1. «Հառաչանք» 2. «Հոգեհանգիստ»* 3. «Հայոց վիշտը»*

[4] Այս բաժնում աստղանիշով տրվածները բանավոր քննություն հանձնողների համար հանձնարարվում են որպես պարտադիր ընթերցանության նյութեր:

		«Տիեզերքում աստվածային…» «Կյանքս արի հրապարակ», «Իմ կնունքին…» «Բերանն արնոտ մարդակերը էն անբան…» «Աշնան ամպին ու զամպին» «Ամեն մի սիրտ…» «Հե՜յ ագահ մարդ» «Հին աշխարհքը ամեն օր» «Հիմի բացել են հանդես» «Լիներ հեռու մի անկյուն» «Ինչքան ցավ եմ տեսել ես» «Երկու շիրիմ իրար կից»	
Ավ. Իսահակյան	1. «Սև-մութ ամպեր» 2. «Է՜յ, ջան-հայրենիք» 3. «Օտար, ամայի ճամփեքի վրա» 4. «Մեր պատմիչները և մեր գուսանները» 5. «Հայրենիքիս» («Ցորենի ծփուն արտերի միջին») 6. «Հավերժական սերը» 7. «Հայրենի հողը» 8. «Աբու-Լալա Մահարի» 9. «Լիլիթ» 10. «Համբերանքի չիբուխը» 11. «Սաադիի վերջին գարունը»	1. «Ռավեննայում» 2. «Արագածին» 3. «Մի մրահոն աղջիկ տեսա» 4. «Աբու-Լալա Մահարի»՝ «Երրորդ սուրահ»-ի սկզբից 22 տող (մինչև «…և դարձնում աշխարհն ահավոր ջեհնեմ» տողը)	1. «Դա՛ղջ լացեք» 2. «Ասպետի սերը»

Դ. Վարուժան	1. «Հարճը» 2. «Արտերուն հրավերը»	1. «Ձոն» 2. «Հունձք կը ժողվեմ» 3. «Ցորյանի ծովեր»	1. «Հիվանդ է» 2. «Նեմեսիս» 3. «Անիի ավերակներուն մեջ» 4. «Կիլիկյան մոխիրներուն» 5. «Ձարդը»* 6. «Նավասարդյան» 7. «Առաջին ծիլեր»
Լ. Շանթ	«Հին աստվածներ»	«Հին աստվածներ»-ից «Իջե՛ք, իջե՛ք, երազնե՛ր» հատվածը	
Սիամանթո			1. «Դ-յուցազնորեն» 2. «Հայորդիներ» 3. «Հոգեվարքի և հույսի ջահեր»
Մ. Մեծարենց	1. «Արևին» 2. «Նավակներ» 3. «Հյուղը»	1. «Վայրկյան» 2. «Միրերգ» («Գիշերն անույշ է…») 3. «Աքասիաներու շուքին տակ»	1. «Ձմրան պարզ գիշեր»* 2. «Մեղուները»* 3. «Իրիկունը»* 4. «Տո՜ւր ինձի, Տեր...»* 5. «Հովը»*
Վ. Տերյան	1. «Աշնան մեղեդի» 2. «Ոսկեհանդերձ եկար» 3. «Իմ խաղաղ երեկոն է հիմա» 4. «Կարուսել» 5. «Հրաժեշտի գազել» 6. «Որպես Լաերտի որդին» 7. «Իջնում է գիշերն անգութ ու մթին» 8. «Մի՛ խառնեք մեզ ձեր վայրի արջի ցեղերին»	1. «Տխրություն» 2. «Fatum» 3. «Գարուն» 4. «Մի՞թե վերջին պոետն եմ ես» 5. «Կարծես թե դարձել եմ ես տուն»	1. «Աշնան երգ»* 2. «Գարնանամուտ»* 3. «Հայ գրականության գալիք օրը»

Ե. Չարենց	1. «Տաղարան» շարքը 2. «Անվերնագիր» («Իմ մահվան օրը…») 3. «Մահվան տեսիլ» («Որպես լքված թավջութակի…») 4. «Դանթեական առասպել» 5. «Ամբոխները խելագարված» 6. «Գանգրահեր տղան» 7. «Անակնկալ հանդիպում Պետրոպավլովյան ամրոցում» 8. «Դեպի լյառը Մասիս» 9. «Հարդագողի ճամփորդները»	1. «Վահագն» 2. «Ես իմ անուշ Հայաստանի…» 3. «Տաղ անձնական» 4. «Հեռացումի խոսքեր»	1. «Թուղթ բանաստեղծ բարեկամիս» 2. «Սոմա»
Դ. Դեմիրճյան	1. «Վարդանանք» 2. «Ավելորդը»		
Ա. Բակունց	1. «Մթնաձոր» 2. «Խոնարհ աղջիկը» 3. «Միրհավ» 4. «Ալպիական մանուշակ» 5. «Սպիտակ ձին» 6. «Մթնաձորի չարքը»*		1. «Կյորես» 2. «Ծիրանի փողը»*
Ստ. Զորյան*	1. «Տխուր մարդիկ»* 2. «Խնձորի այգին»* 3. «Պատերազմը»* 4. «Պապ թագավոր»*		

Կ. Զարյան			«Նավը լեռան վրա»
Շ. Շահնուր	«Նահանջը առանց երգի»		
Գ. Մահարի	«Ծաղկած փշալարեր»		«Այրվող այգեստաններ»
Ն. Զարյան	«Արա Գեղեցիկ»		
Հ. Շիրազ	1. «Մայրս» 2. «Մայրս փոքրիկ…» 3. «Բիբլիական»	1. «Թագադրում» 2. «Գարնանամուտ» 3. «Հայ ժողովրդի երգը» 4. «Կուզեի նստել մի քարի վրա» 5. «Էքսպրոմտ»	
Հ. Սահյան	1. «Իջավ սարյակը դաշտում» 2. «Քարափը» 3. «Մասրենի» 4. «Անձրև» 5. «Պապը» 6. «Չես ասի ոչ մի բառով» 7. «Անունդ տալիս» 8. «Ախր ես ինչպես…»	1. «Անտառում» 2. «Օրը մթնեց…»	
Պ. Սևակ	1. «Անլռելի զանգակատուն» 2. «Վարք մեծաց» 3. «Առաջադրանք համայն աշխարհի…» 4. «Մարդ էլ կա, մարդ էլ» 5. «Եվ այր մի՝ Մաշտոց անուն»	«Անլռելի զանգակատուն» պոեմից երկու հատված («Ղողանջ եղեռնական». սկսած «Գարուն էր: Չեկած ամառ…»տողից մինչև 26-րդ տողը, «Ղողանջ հրաշագործման». սկիզբը՝ 13 տող)	

Հ. Մաթևոսյան	1. «Նարինջ զամբիկը» 2. «Աշնան արև» 3. «Կանաչ դաշտը» 4. «Բեռնաձիեր» շարքը*		
Վ. Սարոյան[5]	«Գեղեցիկ սպիտակ ձիու ամառը»		

[5] Նկատի ունենալով Վ. Սարոյանի նշանակալից տեղը համաշխարհային գրականության ասպարեզում, ինչպես նաև հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ նրա «Գեղեցիկ սպիտակ ձիու ամառը» պատմվածքը ուսումնասիրվում է հիմնական դպրոցում՝ այդ ստեղծագործությունը ներառված է պարտադիր ընթերցանության ցանկում:

Անգիր հանձնարարվող ստեղծագործություններ հիմնական դպրոցի գրականության դասագրքերից

Ռ. Պատկանյան	«Օրորոցի երգ»
Գ. Դոռոխյան	«Ծիծեռնակ»
Ս. Շահազիզ	«Երազ»
Ս. Կապուտիկյան	«Խոսք իմ որդուն»

Հեղինակներ ընդհանուր իմացության համար

Նորագույն շրջանի գրողներ	Սփյուռքահայ գրողներ	Օտարազգի գրողներ
1. Մ. Մարգարյան 2. Ս. Կապուտիկյան 3. Գ. Էմին 4. Հ. Հովհաննիսյան 5. Վ. Դավթյան 6. Ռ. Դավոյան 7. Լ. Կամսար 8. Մ. Արմեն 9. Վ. Անանյան 10. Խ. Դաշտենց 11. Ս. Խանզադյան	1. Հ. Օշական 2. Վ. Թեքեյան 3. Հ. Մնձուրի 4. Համաստեղ 5. Վ. Շուշանյան 6. Մ. Իշխան 7. Ա. Ծառուկյան 8. Հ. Կարապենց	1. Վ. Սարոյան 2. Լ.-Զ. Սյուրմելյան

Հանձնարարվող գրականություն

1. Հանրակրթական դպրոցի 5-12-րդ դասարանների՝ ՀՀ ԿԳՆ կողմից հաստատված հայոց լեզվի և հայ գրականության դասագրքեր[6]:
2. Էդ. Աղայան, Արդի հայերենի բացատրական բառարան, Եր., 1976:
3. Ժամանակակից հայոց լեզվի բացատրական բառարան, Եր., 1969-1980:
4. Ա. Սուքիասյան, Ս. Գալստյան, Հայոց լեզվի դարձվածաբանական բառարան, Եր., 1975:
5. Ա. Սուքիասյան, Հայոց լեզվի հոմանիշների դպրոցական-ուսումնական բառարան, Եր., 2005:
6. Ռ. Շալունց, Համանունների դպրոցական բառարան, Եր., 1976:
7. Փ. Մեյթիխանյան, Հայերենի ուղղագրական նոր բառարան, Եր., 2005:
8. Ս. Գալստյան, Դպրոցական բառակազմական բառարան, Եր., 2011:

[6] Յուրաքանչյուր ուստարվա համար քննական թեստ կազմելիս պետք է նկատի ունենալ այն դասագրքերը, որոնցով ուսումնառություն են անցել տվյալ ուստարվա շրջանավարտները:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Երկու խոսք ……3

Թեստի կառուցվածքը 4

Առաջադրանքների կառուցվածքային տեսակները 5

Պատասխանների ձևաթուղթը.....10

Թեստային առաջադրանքներում ընդգրկվող նյութը 11

Հայոց լեզու..... 11

Հայ գրականություն..... 17

Հեղինակներ և ստեղծագործություններ 20

Հանձնարարվող գրականություն..... 30

Տպագրվել է Գնահատման և թեստավորման կենտրոնում:
Տպաքանակը՝ 30165 օրինակ, 32 էջ:
Գրքույկը վաճառքի ենթակա չէ:
Ք. Երևան, Այգեստան 9/4, հեռ. 57.63.37
www.atc.am